

شماره ۹۲/۴۹۵۰/دش

۱۳۹۲/۵/۱

مصوبه سند دانشگاه اسلامی

جلسه ۷۳۵ مورخ ۱۳۹۲/۴/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه آزاد اسلامی - نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها

جهاد دانشگاهی - دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی

مصوبه «سند دانشگاه اسلامی» که در جلسه ۷۳۵ مورخ ۱۳۹۲/۴/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی و براساس مصوبه شورای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود:

مقدمه

دانشگاهها و مراکز آموزش عالی هر جامعه، معرف بالاترین سطح از تفکر و علم آن جامعه محسوب می‌شوند و اصول جهان‌بینی و نظام اعتقادی و ارزشی جامعه را در خود متجلی می‌سازند و با تربیت متفکران و دانشمندان و مدیران آینده در جهت بخشیدن به حرکت‌های گوناگون فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه مؤثر واقع می‌شوند. از اینجا می‌توان گفت که دانشگاه‌های مختلف جهان، علاوه بر اشتراکاتی که به اعتبار دانشگاه بودن، با یکدیگر دارند، به اعتبار تعلق به جوامعی با بینش‌ها و ارزش‌های مختلف، واجد خصوصیات هسند که آنها را از یکدیگر متمایز می‌سازد.

جامعه ایرانی که در انقلاب اسلامی با رویکرد الهی، جهان‌بینی اسلامی را مبنای شئون گوناگون زندگی خود قرار داد، خواهان آن است که آموزش عالی متناسب با مبانی و ارزش‌های اسلامی داشته باشد تا با تربیت متفکران و مدیران بر وفق آن مبانی و معیارها، به ترویج و تعمیم آنها در جامعه اسلامی مبادرت ورزد.

احیای هویت تمدنی و پیشرفت جمهوری اسلامی، مستلزم رشد متوازن و همه‌جانبه ابعاد علمی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشور است که در مسیر تعالی آن، آموزش عالی کشور نقش پیشران و موتور محرکه را برعهده خواهد داشت.

پیرو بیانات رهبر انقلاب و براساس مصوبه جلسه ۴۰۲ مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی به‌منظور تدوین، راهبری و نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های لازم برای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی با عنایت به دیدگاه‌های مقام معظم رهبری تشکیل شد.

بر اساس آیین‌نامه شورای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی، مصوب جلسه ۴۲۴ مورخ ۱۳۷۷/۵/۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها و راهبردهای مرتبط با اسلامی شدن اولویت اصلی شورا قرار گرفت. برای تحقق این منظور، شورا به نقد و ارزیابی دقیق اقدامات و فعالیت‌های گذشته در مورد اسلامی شدن دانشگاهها پرداخته و با شناسایی نقاط قوت و ضعف، زمینه‌های فکری و مطالعاتی لازم برای سیاست‌گذاری دقیق و اصولی و برنامه‌ریزی جامع و واقع‌بینانه را فراهم آورد که نتیجه آن تدوین «سند دانشگاه اسلامی»^۱ در سال ۱۳۷۷ گردید.

بنابراین فرایند اسلامی‌سازی دانشگاهها پیشینه‌ای بیش از یک دهه دارد و شاید بتوان گفت اولین سند مدون ملی در راستای تحقق آرمان انقلاب اسلامی است که با مشارکت صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی، تدوین گردید.

پس از گذشت بیش از یک دهه تلاش و تدبیر مدیران و مجریان وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی در اجرای سیاست‌های مصوب سند اولیه دانشگاه اسلامی و بررسی آسیب‌شناسانه مفاد و محصول سند در بازه زمانی سال‌های ۱۳۸۹ - ۱۳۷۷ و برخورداری از بلوغ و بالندگی علمی - مدیریتی کشور در عرصه تدوین اسناد کلان ملی و با عنایت به مراعات اقتضانات و شرایط معاصر جامعه اسلامی، ضرورت به روزسازی سند و تعیین نسبت و مناسبات آن با اسناد فرادستی و پیرامونی جهت استفاده بهینه از ظرفیت ملی برای دستیابی به اهداف، در مسیر اسلامی‌سازی دانشگاهها بر متولیان امر محرز گردید.

بر همین اساس در پی تأکید دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی و مصوبه جلسه ۲۱۲ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۸ اسلامی شدن دانشگاهها، دبیرخانه شورا در سال ۱۳۹۱ مأموریت بازرگری و به روز رسانی سند را ذیل راهبرد کلان «نهادینه کردن نگرش اسلامی به علم و تسریع در فرایندهای اسلامی شدن نهادهای آموزشی و پژوهشی» و راهبردهای کلان مرتبط «۱۰، ۸، ۶، ۲» نقشه جامع علمی کشور با نگرشی نظام‌واره به ابعاد (فرهنگی - تربیتی، آموزشی، پژوهشی، فناوری و مدیریتی) دانشگاه اسلامی^۲ به انجام رساند.

۱- اسلامی شدن دانشگاهها و تعریف دانشگاه اسلامی در این سند براساس دیدگاه و رهنمودهای حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری تنظیم شده است.

۲- در این سند منظور از «دانشگاه اسلامی» دانشگاهها و مؤسسات آموزشی - پژوهشی وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی بوده و به تعبیر دیگر نظام آموزش عالی مراد می‌باشد.

بنابراین با استفاده از تجربیات گذشته و آینده پژوهی با طراحی و رویکردهای علمی و تحلیلی با تشکیل کارگروه‌های چهارگانه تخصصی و همکاری صمیمانه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، جهاد دانشگاهی، کمیسیون حوزوی، شورای فرهنگی - اجتماعی زنان و با مشارکت فعال نخبگان و کارشناسان دانشگاهی و حوزوی و مشارکت دانشگاه‌های کشور از طریق ارتباطات مستقیم و مجازی سند مذکور همسو با اسناد فرادستی تدوین گردید^۱ و در جلسات فشرده به تصویب شورای اسلامی شدن دانشگاهها و مراکز آموزشی رسید.

فصل اول**مأموریت**

دانشگاهها و مراکز آموزش عالی هر جامعه نماد بالاترین سطح علم و فرهنگ آن جامعه محسوب می‌شوند؛ بنابراین آموزش عالی کشور بایستی، مبدأ تحولات علم و فرهنگ باشد. احیای هویت تمدنی و پیشرفت جمهوری اسلامی، مستلزم رشد متوازن و همه‌جانبه ابعاد علمی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشور است که در مسیر تعالی آن، آموزش عالی کشور نقش پیشران و موتور محرکه را برعهده خواهد داشت.

آموزش عالی کشور رسالت‌های مختلفی در ابعاد فرهنگی - تربیتی، آموزشی، پژوهش و فناوری و مدیریتی بر عهده دارد که بایستی آنها را به صورت نظام‌واره لحاظ نمود که مهم‌ترین آنها عبارتند از:

- تربیت متخصصین متعهد، خلاق، متخلق، ماهر و کارآفرین

- تولید، انتقال و انتشار علم و فناوری در خدمت نیازهای جامعه اسلامی

- ساختاری کارآمد و اثربخش با تعامل سازنده و اثرگذار در سطوح ملی، منطقه‌ای و فراملی

فصل دوم**اصول و مبانی**

۱) حاکمیت اصول اعتقادی، احکام و اخلاق اسلامی در تمامی ابعاد دانشگاه نهادینه‌سازی اصول، معارف، شریعت و اخلاق اسلامی و توجه به فرهنگ امامت، ولایت و انتظار در تمامی ابعاد دانشگاه اسلامی

۲) خردورزی و عقلانیت

تقویت عقلانیت، خرد ورزی و خلاقیت در میان دانشگاهیان در پرتو تعالیم اسلامی و توجه به همسویی مفاهیم وحیانی، عقلانی و تجربی

۳) قدسی بودن علم و محیط‌های علمی

توجه به قداست علم و فضای آموزش عالی و تلقی عبادت از تعلیم و تعلم و تکریم عالم و متعلم

۴) تقدم تزکیه بر تعلیم

اولویت دادن به تربیت و تهذیب روحی و تعالی معنوی سرمایه انسانی دانشگاه و محوریت داشتن تزکیه در محتوای آموزشی و پژوهشی و تنظیم ساختارهای دانشگاه

۵) تعهد به آرمان‌های انقلاب اسلامی

برخورداری از بینش و بصیرت دینی و سیاسی و ایفای نقش در عرصه‌های مختلف و حضور فعال در صحنه و تقویت دلبستگی به نظام و وفاداری به ارزش‌ها و صبر و پایداری در جهت تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی

۶) جهاد علمی و ارتقای اعتماد به نفس ملی و تولید علم نافع و توسعه نهضت نرم‌افزاری ارتقاء خودباوری علمی و رهایی از وابستگی علمی، تولید و توسعه علم نافع، کارآمد و بومی در جهت تأمین آرمان‌های نظام به منظور پیشرفت و خودکفایی علمی - فناوری و ترویج آزاداندیشی و تضارب آراء در میان دانشگاهیان

۷) تقدم منافع ملی و مصالح عمومی بر منافع فردی و گروهی و اهتمام بر وحدت ملی مقدم داشتن منافع نظام بر منافع شخصی و گروهی و ایفای نقش مؤثر دانشگاه در حفظ مصالح نظام و تأمین منافع عمومی و وحدت ملی و در خدمت جامعه بودن دانشگاهها

۸) تمدن‌سازی دانشگاهها

تولید دانش و فرهنگ تمدنی با رویکرد اسلامی و آینده‌پژوهانه و تأثیرگذار و الگو برای دانشگاه‌های جهان و احراز مرجعیت علمی

۹) وحدت حوزه و دانشگاه

وحدت در هدف و تعامل و همکاری همه‌جانبه؛ علمی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و هنری حوزه و دانشگاه

۱۰) عدالت‌محوری در تمامی شئون دانشگاه

توزیع و بهره‌مندی عادلانه از امکانات آموزش عالی در نظامات چهارگانه با تأکید بر عدالت آموزشی

۱- شایان ذکر است کلیات، اصطلاحات و مدل‌های مفهومی و سایر مباحث تکمیلی در نسخه پیوست ارائه شده است.

(۱۱) تعادل و هماهنگی در نظامات چهارگانه دانشگاه ایجاد توازن هدفمند و یکپارچگی در نظام‌های چهارگانه دانشگاه؛ فرهنگی - تربیتی، آموزشی، پژوهشی - فناوری و مدیریتی

(۱۲) ارتقاء جایگاه هدایت‌گر خانواده در تعالی بخشی علمی و فرهنگی دانشجویان تقویت بنیان خانواده و گزینش بومی با تأکید بر مسئولیت پایان‌ناپذیر خانواده در امر تعلیم و تربیت با احترام به هویت دانشجوی

(۱۳) اعتلای فرهنگی فضای عمومی دانشگاه انضباط بخشی و اعتلای فرهنگی - تربیتی فضای عمومی دانشگاه‌ها و رعایت شئون محیط علمی و تعظیم شعائر در دانشگاه‌ها براساس فرهنگ اسلامی

(۱۴) اهتمام به ملازمات پیوستگی دو نظام آموزش عالی و آموزش عمومی ایجاد پیوستگی در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی میان دو دوره آموزش عمومی و آموزش عالی به‌منظور تداوم فرایند فعالیت‌های تعلیم و تربیت

فصل سوم

چشم‌انداز نظام آموزش عالی در افق ۱۴۰۴:

«برخوردار از دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های پیشگام در عرصه تولید دانش تمدنی و تبیین و توسعه فرهنگ جهانی اسلام و پیشتاز در گسترش مرزهای دانش و علوم کاربردی و کارآمد مبتنی بر نگرش وحیانی به منظور کسب مرجعیت علمی و فرهنگی در منطقه و جهان اسلام و دارای اساتید عالم، متدین، عدالت‌خواه و آزاداندیش تربیت‌یافته در مکتب اسلام و انقلاب، مسئولیت‌پذیر در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی با توانایی تربیت متخصصانی متدین و متعهد و دانشمندانی برتر»

دانشگاه اسلامی در افق ۱۴۰۴ با اتکال بر قدرت لایزال الهی و در راستای احیای تمدن اسلامی - ایرانی دارای چشم‌اندازهای بخشی ذیل خواهد بود:

۱- چشم‌انداز فرهنگی - تربیتی:

«خردورز، آزاداندیش و خلاق»، «با اعتماد به نفس علمی و ملی بالا و تأمین‌کننده استقلال علمی و خودکفایی کشور»، برخوردار از «هویت تمدن‌ساز اسلامی - ایرانی»، «الهام‌بخش در جهان اسلام»، «متعهد به آرمان‌های انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی»، «پرورش‌دهنده نخبگانی عالم، معتقد، متشرف و متخلق و مهذب» و «تجلی‌بخش الگوی سبک زندگی اسلامی - ایرانی»

۲- چشم‌انداز آموزشی:

«برخوردار از اساتید عالم، متدین، انقلابی، محقق و مولد علم نافع، کارآمد و منطبق بر آموزه‌های دینی و وحیانی، عدالت‌خواه و آزاداندیش تربیت‌یافته در مکتب اسلام و انقلاب، مسئولیت‌پذیر در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی با توانایی تربیت دانش‌آموختگانی متخصص، متعهد، خلاق و کارآفرین، تولیدکننده محتوای آموزشی منطبق بر دین، عدالت محور، معتقد به نورانیت و قدسیت علم و تکریم عالم و متعلم»

۳- چشم‌انداز پژوهش و فناوری:

پیشتاز در عرصه «تولید و گسترش مرزهای دانش و علوم کاربردی و کارآمد مبتنی بر آموزه‌های دینی و وحیانی» با «مرجعیت علمی و فرهنگی در جهان اسلام» و «پیشتاز نهضت نرم‌افزاری» با توانایی جذب و تربیت محققانی نوآور و توانمند در حل و تحلیل چالش‌های علمی و بین‌المللی و دانشمندانی برتر در عرصه‌های مورد نیاز کشور و منطقه و متعامل با حوزه

۴- چشم‌انداز مدیریتی:

«متوازن و نظام‌مند»، «عدالت‌محور و کارآمد»، «درخدمت مصالح عمومی و منافع ملی»، «کارآفرین، ارتقاءدهنده بعد علمی، مهارتی و اخلاقی سرمایه‌های انسانی»، «دارای شاخص و استانداردهای بومی» و «پویا و با نشاط»

فصل چهارم

اهداف کلان^۱

- ۱) تعمیق و نهادینه‌سازی معارف و آموزه‌های اسلامی در دانشگاه‌ها
- ۲) تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب اسلامی
- ۳) تولید دانش تمدنی بویژه علوم انسانی - اسلامی
- ۴) تعمیق خردورزی و عقلانیت و تقویت روحیه آزاداندیشی و خلاقیت در دانشگاه‌ها
- ۵) دستیابی دانشگاه‌ها به اقتدار علمی، فرهنگی و اقتصادی در جهان اسلام و منطقه
- ۶) توسعه عدالت آموزشی با توجه به آمایش سرزمین
- ۷) توسعه تعامل علمی در عرصه‌های بین‌المللی و دستیابی به مرجعیت علمی و فرهنگی در منطقه و جهان اسلام
- ۸) گسترش تعامل حوزه و دانشگاه
- ۹) تحقق سبک صحیح زندگی اسلامی

- ۱۰) ارتقای مستمر و نظام‌مند بعد علمی، مهارتی و اخلاقی دانشجویان
- ۱۱) مشارکت حداکثری دانشگاه‌ها در تمدن‌سازی نوین اسلامی
- ۱۲) احیاء و ارتقای نقش خانواده در فرایند تعلیم و تربیت

فصل پنجم

نظام فرهنگی - تربیتی

راهبردها:

تبیین و طراحی نظام جامع فرهنگی - تربیتی دانشگاه‌ها مبتنی بر آموزه‌های اسلامی و هماهنگی دیگر نظامات^۱ دانشگاهی با آن

اقدامات:

- ۱- طراحی، تدوین و تحقق نظام جامع فرهنگی تربیتی براساس مبانی، اصول، اهداف، مراحل و روش‌های فرهنگ و تربیت اسلامی
- ۲- تدوین آیین‌نامه هماهنگ‌کننده و انسجام‌بخش دیگر نظامات دانشگاهی با نظام جامع فرهنگی - تربیتی در محیط دانشگاه
- ۳- ایجاد جایگاه سازمانی مناسب و کارآمد برای تحقق نظام جامع فرهنگی - تربیتی در دانشگاه‌ها متناسب با محیط دانشگاه

راهبردها:

بازنگری و تبیین فلسفه تعلیم و تعلم و متعالی‌سازی انگیزه تدریس و تحصیل در دانشگاهیان

اقدامات:

- ۱- بازتدوین فلسفه تعلیم و تعلم
- ۲- تدوین فلسفه تعلیم و تعلم ناظر به رشته‌های مختلف دانشگاهی
- ۳- گفت‌وگوهای فلسفه تعلیم و تعلم
- ۴- الگوسازی از شخصیت‌ها و مفاخر علمی - فرهنگی کشور

راهبردها:

تبیین و طراحی نظام رتبه‌بندی فرهنگی - تربیتی اسلامی دانشگاه‌ها به منظور ایجاد فضای رقابتی

اقدامات:

- ۱- طراحی، تدوین و بهینه‌سازی مؤلفه‌ها، شاخص‌ها، ساختار و کارکرد نظام رتبه‌بندی فرهنگی - تربیتی با نگرش اسلامی
- ۲- تدوین آیین‌نامه رتبه‌بندی فرهنگی - تربیتی دانشگاه‌ها و بازتعریف تخصیص بودجه و ظرفیت‌های دانشگاه‌ها براساس آن
- ۳- ایجاد نهاد رتبه‌بندی و نظارت و ارزیابی دانشگاه‌ها در سطح ملی به صورت فرادستگاهی در جهت افزایش فضای رقابتی میان دانشگاه‌ها

راهبردها:

تبیین نقش تربیتی و اخلاقی استادان و تکریم مقام ایشان

اقدامات:

- ۱- تدوین شاخص‌های تکریم و فرایند شناسایی و انتخاب اساتید الگو
- ۲- تجلیل از اساتید منتخب علمی، فرهنگی و سیاسی در محیط دانشگاه
- ۳- ترغیب اساتید به مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی - تربیتی و اجتماعی
- ۴- ترویج نقش و جایگاه تربیتی و اخلاقی اساتید و نهادینه‌سازی آن در جامعه
- ۵- تقویت جایگاه هم‌اندیشی اساتید و ارتقای ظرفیت آن در حل مسائل کلان نظام و طراحی ساز و کار تعامل اساتید با مسئولین دستگاه‌ها و مسئولین ارشد نظام

۶- تقویت نقش «استاد مشاور» به‌منظور تسری نقش اساتید از حوزه‌های آموزشی به حوزه‌های فرهنگی - تربیتی

۷- تدوین اخلاق حرفه‌ای اسلامی اساتید

راهبردها:

احیای هویت تمدن ساز اسلامی - ایرانی با ارتقاء روحیه خودباوری و نفی انفعال و خودباختگی در مقابل تمدن غرب

اقدامات:

- ۱- تبیین ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های هویت تمدن اسلامی - ایرانی و مواجهه انتقادی با دیگر تمدن‌ها
- ۲- تدوین نقشه راه مشارکت فعال اساتید، نخبگان و دانشجویان در پروژه‌های ملی و تمدنی و فراهم کردن سازوکار حمایت از ایشان
- ۳- ایجاد ساز و کار کارآمد به‌منظور پژوهش مستمر و رصد تحولات تمدن غرب و غرب‌شناسی با هدف تعامل انتقادی با آن براساس معیارهای عقلانیت اسلامی

۱- نظام «آموزشی»، نظام «پژوهش و فناوری» و نظام «مدیریتی»

۱- در اسناد پیوستی براساس چشم‌اندازهای بخشی و اهداف کلان، اهداف عملیاتی تدوین خواهد شد.

۴-۵ - توسعه نظریه‌پردازی و طراحی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی در جهت تبیین دستاوردهای^۱ انقلاب اسلامی و دفاع مقدس

۵-۵ - تدوین ساز و کار فرهنگ‌سازی برای ارتقاء منزلت نخبگان و توجه به نخبه‌پروری
۶-۵ - مطرح کردن دستاوردهای دانشمندان اسلامی - ایرانی قدیم و جدید در متون درسی

۷-۵ - حمایت، تشویق و الگوسازی از شخصیت‌ها، مفاخر فرهنگی و تجلیل از مقام شهدای علم و فناوری

راهبرد ۶:

تعمیق بینش، بصیرت و افزایش نشاط سیاسی - فرهنگی و انقلابی دانشجویان

اقدامات:

۱-۶ - تبیین و ترویج اندیشه‌های سیاسی و فرهنگی حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری

۲-۶ - طراحی و تدوین دوره‌های دانش افزایی در سطوح مختلف (اساتید، دانشجویان و کارکنان)

۳-۶ - گسترش و تعمیق نهضت نرم‌افزاری در جهت تدوین نظریه‌های اجتماعی و سیاسی مبتنی بر بینش انقلابی - اسلامی

۴-۶ - حمایت از جلسات نقد، مناظره و کرسی‌های آزاداندیشی در جهت افزایش نشاط سیاسی دانشگاه‌ها

۵-۶ - حمایت و ساماندهی مؤسسات و مراکز مطالعاتی - تحقیقاتی به منظور تولید و استفاده بهینه از محصولات آنان در حوزه انقلاب اسلامی و استکبارستیزی

۶-۶ - ارزیابی مستمر وضعیت سیاسی - فرهنگی دانشگاهیان و اصلاح و ارتقای ضوابط فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی

راهبرد ۷:

تقویت منطق خردورزی و روحیه آزاداندیشی، پرسشگری و پاسخگویی و نقدپذیری در فضای عمومی و علمی دانشگاه‌ها

اقدامات:

۱-۷ - تأمین زیرساخت‌های حقوقی لازم جهت توسعه آزاداندیشی و بازنگری در قوانین موجود با هدف حمایت از روحیه خردگرایی و آزاداندیشی و پرسشگری

۲-۷ - برنامه‌ریزی و تدوین ضوابط و مقررات جامع جهت ممانعت از مداخلات برون دانشگاهی در مقوله آزاداندیشی، خردورزی و پرسشگری

۳-۷ - حمایت، تقویت و توسعه کرسی‌های آزاداندیشی، نقد و مناظره و تدوین سیاست‌های تشویقی

۴-۷ - برنامه‌ریزی برای ابداع روش‌های نوین در عرصه آزاداندیشی و خردورزی
۵-۷ - طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی و توجیهی برای متولیان و برگزارکنندگان کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه‌ها

راهبرد ۸:

ارتقای تعامل حوزه و دانشگاه با تأکید بر حل مشکلات فرهنگی - سیاسی و اجتماعی جامعه

اقدامات:

۱-۸ - ایجاد سازوکار و ساختار کارآمد وحدت حوزه و دانشگاه و تقویت نهادها و مراکز موجود

۲-۸ - شناسایی زمینه‌های همکاری مشترک و تعیین اولویت‌های همکاری حوزه و دانشگاه در جهت رفع نیازهای جامعه و حل مسائل کلان فرهنگی، سیاسی و اجتماعی

۳-۸ - حمایت از حضور علمی، فرهنگی - سیاسی و اجتماعی حوزویان و دانشگاهیان در مراکز علمی یکدیگر

۴-۸ - معرفی اسوه‌های علمی، فرهنگی - سیاسی و اجتماعی حوزه و دانشگاه به یکدیگر

۵-۸ - آسیب‌شناسی تعامل حوزه و دانشگاه و بررسی راهکارهای ارتقای آن
۶-۸ - حمایت و توسعه حوزه‌های علوم اسلامی دانشگاهیان و استفاده از ظرفیت آنها در جهت ارتقاء سطح آموزش عالی کشور

راهبرد ۹:

تبیین و ترویج نواندیشی دینی در زمینه‌های مورد نیاز دانشگاهیان و نخبگان با سازماندهی ظرفیت‌های حوزوی و دانشگاهی

اقدامات:

۱-۹ - تعریف و تبیین مؤلفه‌های هستی‌شناسی، ارزش‌شناسی، معرفت‌شناسی و انسان‌شناسی نواندیشی دینی

۲-۹ - تعریف و تبیین جایگاه و منزلت عقل و وحی در نظام فکری - دینی

۳-۹ - تبیین رابطه علم و دین در خدمات متقابل هر دو در شکوفایی تمدن اسلامی - ایرانی

۴-۹ - زمینه‌سازی فرهنگی و اجتماعی برای نواندیشی دینی و حمایت از تولید ادبیات نو در این زمینه

۵-۹ - معرفی، الگوسازی و حمایت از چهره‌های خلاق و نواندیش دینی

۶-۹ - ترویج عقلانیت و حکمت اسلامی در جهت ارتقای خردورزی و دین‌باوری

۷-۹ - ترویج اسلام ناب محمدی و مقابله با آفت‌های التقاط، تحجر، سطحی‌نگری، خرافه‌گرایی، بدعت و عرفان‌های نوظهور

راهبرد ۱۰:

افزایش روحیه نشاط، امید و پویایی در دانشگاهیان و مدیریت زمان جهت بهره‌وری بهینه از سرمایه عمر با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی

اقدامات:

۱-۱۰ - تفسیر و تبیین جامع از شادی و نشاط و ارائه الگوی مطلوب

۲-۱۰ - ایجاد سازوکار تقویت نشاط و امید به آینده

۳-۱۰ - آموزش مدیریت زمان و کسب مهارت‌های لازم جهت استفاده بهینه از وقت و عمر

۴-۱۰ - تقویت تشکلهای دانشجویی به منظور مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های دانشگاهی

۵-۱۰ - شناسایی و بهره‌مندی از ظرفیت‌های دانشگاهی و غیردانشگاهی به منظور افزایش روحیه نشاط و پویایی

۶-۱۰ - ترویج ورزش با تأکید بر ورزش همگانی و توسعه امکانات ورزشی در دانشگاه‌ها

۷-۱۰ - نهادینه‌سازی فرهنگ مطالعه، کار، تلاش و فعالیت‌های جهادی

راهبرد ۱۱:

ارتقای روحیه قانون‌مداری، مسئولیت و نظم‌پذیری و التزام به اخلاق حرفه‌ای اسلامی

اقدامات:

۱-۱۱ - تعریف و تبیین مبانی و شاخص‌های قانون‌مداری، مسئولیت و نظم‌پذیری و اخلاق حرفه‌ای اسلامی

۲-۱۱ - تدوین مرام‌نامه و منشور مسئولیت‌های فرهنگی - اجتماعی و منشور اخلاق حرفه‌ای اسلامی دانشگاهیان

۳-۱۱ - آسیب‌شناسی روندهای مشارکتی موجود و طراحی و استقرار نظام مشارکت دانشگاهیان

۴-۱۱ - زمینه‌سازی و استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها و توان دانشجویان در همکاری برای اداره امور دانشگاه

۵-۱۱ - ایجاد زمینه آموزش و تعیین مشوق‌ها در جهت تقویت روحیه مسئولیت و نظم‌پذیری و قانونمندی دانشگاهیان در مسائل اجتماعی، ملی و بین‌المللی

۶-۱۱ - ایجاد زمینه و ساختار کارآمد و توسعه هدفمند کانون‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی جهت همکاری بین تشکلهای دانشگاه‌ها

۷-۱۱ - زمینه‌سازی و ارتقای انگیزه و روحیه مشارکت جویی دانشگاهیان و توسعه قابلیت‌های اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی و گروهی ایشان

راهبرد ۱۲:

تعامل اثربخش فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دانشگاه‌های کشور با دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دیگر کشورها به ویژه در جهان اسلام و افزایش سهم تأثیرگذاری بر آنها

اقدامات:

۱-۱۲ - شناسایی و استفاده از ظرفیت‌های دانشگاه‌ها و نهادها در حوزه فعالیت‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی در عرصه بین‌المللی

۲-۱۲ - ایجاد ساختارهای کارآمد و اثربخش جهت توسعه هماهنگی و هم‌افزایی فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در عرصه بین‌المللی

۳-۱۲ - طراحی سازوکارهای هم‌اندیشی و تعامل نخبگان فرهنگی دانشگاه‌های جهان در جهت تحقق جبهه متحد آزاداندیشان استکبارستیز و مبارزه با آپارتاید علمی و سیاسی و صهیونیسم بین‌المللی و حمایت از مستضعفین به‌ویژه ملت فلسطین

۴-۱۲ - توسعه تعامل با دانشگاه‌های جهان اسلام و استفاده مؤثر از تعاملات علمی - بین‌المللی در جهت مشارکت فعال و مؤثر در عرصه‌های فرهنگی - سیاسی و اجتماعی و کسب تجربیات بین‌المللی

۵-۱۲ - حمایت از شبکه‌های دانشگاهی مردم‌نهاد در جهان اسلام در جهت حمایت از بیداری اسلامی به‌ویژه اتحادیه جهانی اساتید مسلمان دانشگاه‌ها و سایر تشکلهای بین‌المللی اساتید

۶-۱۲ - توسعه فعالیت‌های علمی بین‌المللی از طریق افزایش سهم دانشگاه‌ها با محوریت بیداری اسلامی

۱- دستاوردهایی نظیر جهاد سازندگی، بسیج، نهضت سوادآموزی، سپاه، جهاد دانشگاهی و...

۱۲-۷- حمایت از فعالان و فعالیت‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دانشجویان جهان منطبق با آرمان‌های انقلاب اسلامی

راهبرد ۱۳:

گسترش فرهنگ جهاد، ایثار، شهادت و ترویج ارزش‌های دفاع مقدس و زمینه‌سازی برای خدمت‌رسانی به مستضعفین در دانشگاه‌ها

اقدامات:

۱-۱۳- تدوین مؤلفه‌ها، شاخص‌ها و ارزش‌های دفاع مقدس، فرهنگ جهادی و روحیه بسیجی

۲-۱۳- تدوین دستاوردهای علمی و فرهنگی دفاع مقدس و انقلاب اسلامی و استفاده در متون و برنامه‌های درسی

۳-۱۳- ترویج فرهنگ جهادی و تفکر بسیجی و زمینه‌سازی برای مشارکت حداکثری همه دانشجویان در برنامه‌های جهادی و خدمت‌رسانی به محرومین و مستضعفین در عرصه‌های ملی و بین‌المللی

۴-۱۳- توسعه فعالیت‌های علمی، فرهنگی، ادبی و هنری در حوزه‌های دفاع مقدس و تکریم مقام والای شهیدان

۵-۱۳- معرفی و تکریم جانبازان و ایثارگران و چهره‌های حماسه‌ساز دفاع مقدس و بسیجیان موفق در عرصه‌های علمی و فرهنگی به عنوان الگو برای نسل جوان دانشگاهی

راهبرد ۱۴:

نهادینه‌سازی فرهنگ عفاف و حجاب، ساماندهی فضای عمومی دانشگاه‌ها و حفظ شئون محیط علمی دانشگاه

اقدامات:

۱-۱۴- گسترش فرهنگ عفاف و حجاب با تأکید بر اجرای ضوابط، تکمیل و متناسب‌سازی آن با مقتضیات دانشگاهی و مراکز آموزشی و نظارت بر حسن اجرا

۲-۱۴- ایجاد سازوکار ترویج، اجرا و به روز رسانی طرح انطباق و بازنگری و کارآمدسازی شاخص‌ها و مراعات اصول آن در فرایند اعتباربخشی بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی

۳-۱۴- اجرای دقیق و به روز رسانی استانداردها و آیین‌نامه‌های پوشش و رفتار حرفه‌ای در محیط‌های آموزش و درمان دولتی و غیر دولتی

۴-۱۴- حمایت از پژوهش‌ها و فعالیت‌های علمی و کاربردی در زمینه عفاف و حجاب در دانشگاه‌ها

۵-۱۴- تشویق دانشجویان فعال دارای نوآوری و ابتکار در جهت ترویج و زمینه‌سازی فرهنگ عفاف و حجاب

۶-۱۴- بازنگری و بهسازی در طراحی فضاها و بهینه‌سازی خدمات دانشگاه با هدف کاهش اختلاط غیرضروری دختر و پسر

۷-۱۴- بهسازی محیط‌های درمانی بر اساس معماری اسلامی - ایرانی به منظور ارتقای سلامت معنوی

۸-۱۴- ترغیب و حمایت از تأسیس و گسترش دانشگاه‌های ویژه دختران و پسران با رعایت عدالت و کیفیت آموزشی و حق انتخاب داوطلبانه خانواده‌ها

۹-۱۴- تبیین و تدوین منشور حقوق بیمار و تکریم آن در فرایند آموزش و درمان و رعایت احکام شرعی و آداب اسلامی

۱۰-۱۴- استفاده از فرصت‌های متون درسی مرتبط، جهت تبیین فلسفه، ارزش و موازین شرعی حجاب و عفاف با تأکید بر نتایج فردی و اجتماعی در محیط دانشگاه

۱۱-۱۴- حمایت از طراحی، تولید، تأمین و دسترسی آسان به پوشش متناسب با ارزش‌های اسلامی جهت توسعه فرهنگ عفاف و حجاب

۱۲-۱۴- تبیین آثار مثبت و سازنده حجاب و عفاف در رشد علمی و اخلاقی جامعه در جهت اقناع جوانان دانشجو و درونی‌سازی حجاب و آگاهی بخشی در مورد آثار و پیامدهای منفی ترویج اخلاق جنسی غربی

۱۳-۱۴- ایجاد سازوکار اثربخش جهت ترویج و توسعه فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر متناسب با شئون دانشگاه اسلامی

۱۴-۱۴- ساماندهی و سیاستگذاری فرایند جذب دانشجویان مستعد، ارزشی و محجبه خارجی بویژه از جهان اسلام و ارتقای وضعیت فرهنگی و سیاسی آنان

راهبرد ۱۵:

اولویت دادن به پذیرش بومی دانشجویان و تقویت ارتباط دانشگاه با خانواده

اقدامات:

۱-۱۵- طراحی و تدوین نظام تعامل خانواده و دانشگاه و تقویت زیرساخت‌های ارتباط بین دانشگاه و خانواده با تأکید بر فضای مجازی

۲-۱۵- بازنگری در نظام پذیرش دانشجو بر مبنای سند آمایش در راستای تقویت بومی‌گزینی

۳-۱۵- ارتقاء سطح کیفی دانشگاه‌های بزرگ استانی جهت حفظ نخبگان در استان‌های خود

۴-۱۵- اطلاع‌رسانی از وضعیت تحصیلی دانشجویان به خانواده‌ها و ارتقاء دانش و بینش و به‌ویژه مسئولیت پایان‌ناپذیر تربیتی والدین در قبال فرزندان دانشجو

راهبرد ۱۶:

اهتمام بر اصل خانواده‌محوری و ترویج و تسهیل ازدواج دانشجویی و تبیین موازین دینی و اخلاقی ارتباط مشروع و برقراری محرمیت حسب شرایط و مقتضیات در جهت رفع نیازهای معقول و واقعی دانشجویان

اقدامات:

۱-۱۶- تبیین اخلاق جنسی از دیدگاه اسلام و ارائه راه‌حل‌های اسلامی و اخلاقی برای روابط سالم دانشجویان در فضاهای دانشگاهی و برنامه‌ریزی برای رفع اختلاط‌های غیرضروری در محیط‌های علمی و دانشگاهی

۲-۱۶- تدوین متون درسی جهت طرح مباحث مرتبط با نیازها و مقتضیات زندگی مشترک و اصلاح و بازنگری متون مغایر با آن

۳-۱۶- تقویت فرهنگ مشاوره و توسعه نهادهای مشاوره اخلاقی و دینی دانشجویان و برگزاری دوره‌های آموزشی متناسب با سبک زندگی اسلامی

۴-۱۶- آسیب‌شناسی و پایش ازدواج‌های دانشجویی و یافتن راهکارهایی برای توسعه و ترویج آن

۵-۱۶- تهیه و تدوین پیوست فرهنگی خانواده محور در رشته‌های مختلف

۶-۱۶- تشویق و ترغیب ازدواج دانشجویی با رعایت اصل سادگی و الگوسازی آیین ازدواج آسان و آگاهانه

۷-۱۶- شناسایی و هماهنگی نهادها، اشخاص و دستگاه‌های اجرایی برای تأمین امکانات و منابع موردنیاز برای ازدواج دانشجویی

۸-۱۶- حمایت و تشویق دانشجویان متأهل و دارای فرزند در راستای ارتقاء تحصیلی آنان

راهبرد ۱۷:

تبیین و ترویج سبک زندگی اسلامی ایرانی با رویکرد تمدن‌سازی نوین اسلامی

اقدامات:

۱-۱۷- آسیب‌شناسی سبک زندگی موجود و طراحی، تبیین و ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی و عناصر آن با تأکید بر سبک زندگی دانشجویان بر مبنای تمدن‌سازی نوین اسلامی

۲-۱۷- ایجاد سازوکار استفاده از ظرفیت متون درسی، منابع آموزشی و فعالیت‌های فرهنگی به منظور تقویت معرفت، باور و عمل به سبک زندگی اسلامی - ایرانی در دانشگاه

۳-۱۷- تقویت فضایل اخلاقی و حرفه‌ای مدیران و اعضای هیأت علمی و تحکیم نقش الگویی آنان در زمینه سبک زندگی اسلامی - ایرانی

۴-۱۷- ایجاد زمینه برای ایفای نقش مثبت دانشگاه‌ها به ویژه اساتید در تبیین و ترویج سبک زندگی اسلامی - ایرانی در جامعه

۵-۱۷- حمایت از پژوهش‌های دانشگاهی مربوط به سبک زندگی اسلامی - ایرانی

راهبرد ۱۸:

تعظیم شعائر اسلامی و توجه خاص به نماز و مسجد محوری در فعالیت‌های دینی، فرهنگی و علمی دانشگاه

اقدامات:

۱-۱۸- ساماندهی و ارتقاء عوامل مؤثر در توسعه و ترویج نماز و شعائر اسلامی در میان دانشجویان

۲-۱۸- ساماندهی و حمایت مادی و معنوی از فعالیت‌ها و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی دانشجویان در حوزه نماز و شعائر اسلامی

۳-۱۸- توسعه و تجهیز مساجد و نمازخانه‌های دانشگاه‌ها و واحدهای مربوطه

۴-۱۸- ساخت پردیس دانشگاه‌ها با محوریت مسجد و طراحی الگوی مسجد دانشگاهی با رویکرد معماری اسلامی

۵-۱۸- تجمیع فضاهای فرهنگی دانشگاه‌ها با رویکرد مسجد محوری در فعالیت‌های علمی و فرهنگی

۶-۱۸- حمایت و تقویت هیأت‌های دانشجویی در جهت تعظیم شعائر و عمق بخشیدن به فعالیت‌های فرهنگی آن‌ها

۷-۱۸- متناسب‌سازی برنامه‌های علمی و آموزشی با فرهنگ نماز و روزه و تعظیم شعائر اسلامی

۸-۱۸- تعمیق ابعاد معرفتی، معنوی و ارتقای روحیه تقواطلبی به عنوان مبنای تعظیم شعائر اسلامی

۹-۱۸- ترویج و تشویق فرهنگ سبقت در خیرات و وقف با حمایت از خیرین و واقفین دانشگاهی و غیردانشگاهی و استفاده از انگیزه‌های آنان در ساخت و ارتقای مساجد

۱۰-۱۸- جذب، تقویت و ارتقای دانش و مهارت ائمه جماعات در عرصه‌های علمی، فرهنگی و سیاسی

راهبرد ۱۹:

ارتقای فرهنگ قرآن و عترت در بین دانشگاهیان به منظور انس با قرآن و تدبر و تفکر در آیات الهی و معارف اهل بیت (ع)

اقدامات:

۱۹-۱- استخراج، تبیین و تدوین راهکارهای قرآن و عترت برای نهادینه کردن فرهنگ اسلامی

۱۹-۲- تدوین سازوکارها و اجرای شیوه‌های تشویقی حفظ و آشنایی با مفاهیم، ترجمه، تفسیر و تدبر در قرآن کریم

۱۹-۳- حمایت از تدوین آموزه‌های قرآنی و معارف اهل بیت (ع) در متون درسی متناسب با رشته‌های علمی

۱۹-۴- تشکیل مراکز تحقیقاتی قرآن پژوهی و عترت پژوهی در حوزه‌های مختلف علوم

۱۹-۵- حمایت از پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها و طرح‌های تحقیقاتی بین رشته‌ای «قرآن و سنت» و علوم مختلف

۱۹-۶- ایجاد سازوکار علمی - آموزشی جهت بکارگیری آموزه‌های قرآنی و روایی در تولید علوم انسانی - اسلامی

۱۹-۷- طراحی و تدوین سبک زندگی دانشگاهی برمبنای آموزه‌های قرآن و معارف اهل بیت (ع)

راهبرد ۲۰:

ساماندهی مقابله با جنگ نرم با تکیه بر مؤلفه‌های قدرت نرم انقلاب اسلامی

اقدامات:

۲۰-۱- تبیین ابعاد گوناگون جنگ نرم دشمن و مؤلفه‌های قدرت نرم جمهوری اسلامی در محیط دانشگاه‌ها

۲۰-۲- شناسایی و بهره‌گیری از شیوه‌ها و فنون مبارزه با جنگ نرم و تبیین آن در دانشگاه و استفاده کارآمد از ابزار هنر در تقویت قدرت نرم

۲۰-۳- طراحی برنامه‌های مختلف به منظور تقویت باورهای دانشگاهیان در مقابله با تهدیدات جنگ نرم دشمن

۲۰-۴- رصد جریان‌های فکری - فرهنگی و شناسایی پایگاه‌های مؤثر نفوذ جنگ نرم

۲۰-۵- حمایت از دانشگاهیان در عرصه تولید و نشر محتوا در مقابله با جنگ نرم

به ویژه در فضای مجازی

۲۰-۶- ساماندهی فضای مجازی در محیط دانشگاهی و مدیریت آن براساس نظام جامع پدافند غیرعامل

۲۰-۷- نهادینه نمودن نظام جامع پدافند غیرعامل و استفاده از اصول و ضوابط آن در سطوح مختلف دانشگاهی

۲۰-۸- ساماندهی و تبیین نقش و وظایف اساتید و دانشجویان به عنوان فرماندهان و افسران جنگ نرم

راهبرد ۲۱:

طراحی و تدوین نظام جامع نظارت و ارزیابی مستمر فرهنگی - تربیتی دانشگاه‌ها براساس شاخص‌های اسلامی

اقدامات:

۲۱-۱- تدوین شاخص‌ها، فرایندها و ساختارهای مناسب نظارت و ارزیابی نظام فرهنگی - تربیتی

۲۱-۲- ایجاد سازوکار نظارت و ارزیابی مستمر و هدفمند نظام فرهنگی - تربیتی در سه سطح «شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی»، «وزارتخانه‌های ذیربط» و «دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی»

فصل ششم

نظام آموزشی

راهبرد ۱:

برنامه‌ریزی، تنظیم و بازنگری سرفصل‌ها و تدوین متون و برنامه‌ریزی آموزشی در تمامی شاخه‌های علوم براساس آموزه‌های اسلامی

اقدامات:

۱-۱- تشکیل کارگروه‌های تخصصی جهت راهبری فرایند تحول متون آموزشی^۱ با نگرش اسلامی

۱-۲- اصلاح و بازنگری متون آموزشی با رویکرد تحول و ارتقاء رشته‌های گوناگون با اولویت علوم انسانی

۱- از قبیل تدوین سرفصل‌ها، متون و برنامه‌ریزی، به روز رسانی و بازنگری دوره‌ای، نظارت مستمر و تأمین استاد

۱-۳- متناسب‌سازی و به روز رسانی روش‌های برنامه‌ریزی آموزشی و درسی و شیوه‌های یاددهی و یادگیری بر اساس آموزه‌های اسلامی

۱-۴- تدوین پیشینه، فلسفه و معرفی دانشمندان برتر جهان اسلام و ایران در هر رشته و توسعه زمینه تعامل علم و دین

۱-۵- تدوین ضوابط و تأمین بستر آموزشی مناسب جهت تعامل مستمر و هدفمند عناصر علمی حوزه و دانشگاه

۱-۶- گنجانیدن پیوست‌های اخلاق اسلامی و حرفه‌ای در برخی از متون تخصصی

۱-۷- اختصاص دوره‌های آموزشی پژوهش محور و مسأله محور پیرامون نیازهای علمی «دانشگاه اسلامی» در مقاطع تحصیلات تکمیلی با نظارت کارگروه‌های تخصصی

۱-۸- ایجاد زمینه مشارکت فعال و همه جانبه اساتید حوزه و دانشگاه و نهاد‌های علمی مستقل با نظارت کارگروه‌های تخصصی برای تولید و بازنگری برنامه درسی

راهبرد ۲:

هدایت و تحول نظام برنامه‌ریزی آموزشی و متون درسی به سمت تقویت فضایل اخلاقی و اعتماد به نفس و تقویت باورهای دینی و التزام به مسئولیت‌های اجتماعی

اقدامات:

۲-۱- بازطراحی دوره‌های آموزشی و ارتقای روش‌های آموزشی با قابلیت تقویت باورهای دینی، ابعاد هویتی، مسئولیت‌های اجتماعی و مهارت‌های زندگی اسلامی

۲-۲- تدوین منشور اخلاقی و حرفه‌ای بر اساس مبانی اسلامی

۲-۳- نهادینه‌سازی نقش تربیتی استاد و ایجاد زمینه تحقق آن در فرایند آموزشی

۲-۴- تعظیم مناسک و شعائر اسلامی در برنامه ریزی‌های آموزشی

۲-۵- متناسب سازی مدت تحصیل در رشته‌های مختلف با تحولات علمی

۲-۶- تدوین نظریات مبتنی بر جهان‌بینی اسلامی و بازخوانی و بازسازی بنیان‌های نظری حوزه‌های مختلف علمی در رشته‌های درسی به منظور پالایش متون مغایر با ارزش‌های دینی

۲-۷- معرفی موارث و مفاخر دینی، علمی و فرهنگی - تاریخی و معاصر و بهره‌گیری از دستاورد آنها در تدوین برنامه‌ها و متون درسی

۲-۸- افزایش سهم دروس اختیاری و تنوع‌بخشی آنها در جهت هم‌افزایی دانش، مهارت و نگرش دانش‌آموختگان و تقویت فضایل اخلاقی و باورهای دینی

۲-۹- حفظ حدود، آداب و موازین شرعی و کاهش اختلاط در برنامه‌ها و فضاهای آموزشی

راهبرد ۳:

فراگیر نمودن نهضت نقد علمی در نظام آموزشی و ترویج رویکرد نقادانه علمی در مواجهه با نظریه‌ها و متون موجود

اقدامات:

۳-۱- ایجاد مرکز سیاست‌گذاری، ساماندهی و نظارت هدفمند ترجمه متون علمی و آموزشی با رویکرد نقد و تحلیل، مبتنی بر آموزه‌های اسلامی

۳-۲- تدوین سیاست‌های توسعه و راهبری نهضت نقد با اولویت علوم انسانی و هنر در سه بعد ساختار، محتوا و منابع

۳-۳- تدوین سیاست‌ها و سازوکارهای تشویق و حمایت از نظریه‌پردازان و منتقدان علمی

۳-۴- تدوین راهکارهای اجرایی تقویت روحیه نقد و پرسشگری در دانشجویان

۳-۵- طراحی، تدوین و برگزاری دوره‌های آموزشی فلسفه‌های مضاف به ویژه در علوم انسانی

۳-۶- گسترش و توسعه کرسی‌های نقد، مناظره و نظریه‌پردازی

راهبرد ۴:

طراحی فرایند آموزش با عنایت به پرورش انواع استعدادها و پرورش قدرت ابتکار، خلاقیت و نوآوری

اقدامات:

۴-۱- اصلاح نظام آموزشی حافظه محور و اهتمام بر رویکرد مسأله محور و خلاقیت‌پرور

۴-۲- طراحی سازوکار نهادینه‌سازی روحیه تحقیق در پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی

۴-۳- تقویت جایگاه رشته‌های علوم انسانی و ایجاد سازوکار هدایت استعدادها برتر به سمت ادامه تحصیل در رشته‌های علوم انسانی و جذب و نگهداری بهینه آنان

۴-۴- طراحی سازوکار هدایت تحصیلی انعطاف‌پذیر متناسب با استعدادها و علائق دانشجویان

۴-۵- طراحی نظام ترغیب و تشویق اساتید و دانشجویان در جهت افزایش خلاقیت و نوآوری

۴-۶- طراحی نظام ارزیابی استعداد دانشجویان و سطح‌بندی انواع استعدادها جهت ورود به رشته‌های متناسب

۴-۷- طراحی نظام نوین ارزیابی آموزشی دانشجویان جهت شکوفایی خلاقیت در آنان

۸-۴- حمایت از تأسیس و فعالیت مراکز نخبه‌پرور در حوزه‌های علوم بویژه علوم انسانی

۹-۴- تأکید بر تقویت خلاقیت و نوآوری اساتید در تدوین طرح نامه دروس

۱۰-۴- متناسب‌سازی واحدهای روش تحقیق در رشته‌های مختلف

۱۱-۴- اتخاذ تدابیر لازم جهت به کارگیری اساتید توانمند علمی در سطح کارشناسی

راهبرد ۵:

آگاهی از آخرین دستاوردهای علمی بشر و بهره‌گیری از آنها متناسب با ارزش‌های اسلامی برای استفاده در مراکز آموزش عالی

اقدامات:

۱-۵- تأسیس و تأکید بر رشته‌های پژوهش محور در مقاطع تحصیلات تکمیلی در رشته‌های مختلف علوم در راستای نوآوری و تولید علم متناسب با نیازها و مقتضیات کشور

۲-۵- حمایت مادی و معنوی برای بکارگیری دستاوردهای جدید و معتبر علمی و آموزشی در جهت رفع نیازهای بومی کشور

۳-۵- زمینه‌سازی برای انتقال دانش و نتایج تحقیقات کاربردی جهت تولید محتوا و متون علمی در دانشگاه‌ها

۴-۵- فراهم آوردن زیرساخت‌ها و امکانات لازم برای بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و پیشرفته در سطح کشور و به روز رسانی تجهیزات آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها در تراز جهانی

۵-۵- تعامل علمی و هدفمند با مراکز آموزشی، پژوهشی و فن‌آوری معتبر بین‌المللی به ویژه در جهان اسلام

راهبرد ۶:

طراحی، تبیین و تدوین نظام جامع اخلاق و فقه پزشکی و سلامت معنوی بر اساس آموزه‌های اسلامی

اقدامات:

۱-۶- تدوین فلسفه، فقه و اخلاق پزشکی بر اساس آموزه‌های اسلامی با بهره‌گیری از منابع علمی و تجارب دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه

۲-۶- انسجام‌بخشی و کارآمدسازی ساختار حوزه اخلاق پزشکی به منظور توسعه، ترویج، نظارت و ارزیابی در تمامی شئون به ویژه آموزش و درمان در سطوح ملی، ستاد و صف

۳-۶- طراحی، تبیین و تدوین شاخص‌های سلامت معنوی و ارتقای سلامت معنوی بیماران و جامعه پزشکی و سلامت عمومی جامعه متناسب با آموزه‌های اسلامی

۴-۶- طراحی نظام تشویق پزشکان متعهد و معرفی الگوهای برتر اخلاق پزشکی و سلامت معنوی

۵-۶- ایجاد و گسترش محیط‌های معنوی و مراکز مشاوره دینی

راهبرد ۷:

ایجاد و اصلاح رشته‌های تحصیلی کاربردی و متناسب با نیازهای جامعه اسلامی و بومی‌سازی آنها و تقویت بُعد کارآفرینی و افزایش اشتغال مولد و پایدار

اقدامات:

۱-۷- بازنگری در رشته‌های تحصیلی بر مبنای تقاضای اجتماعی، نیازهای بازار کار و تحولات و رویکردهای نوین آموزشی

۲-۷- جهت‌دهی به متون آموزشی، مقالات علمی و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی با رویکرد مسأله محور و ناظر بر نیازهای دارای اولویت کشور

۳-۷- طراحی و ایجاد علوم و فنون میان رشته‌ای با توجه به نیازهای روز جامعه و فضای علمی کشور

۴-۷- انجام پایش و ارزیابی کیفیت و کارآمدی برنامه‌های آموزشی

۵-۷- تقویت و توسعه به کارگیری زبان فارسی در متون علمی دانشگاهی و تبدیل زبان فارسی به زبان مرجع علم

۶-۷- حمایت از تدوین کتب و متون مرجع به زبان فارسی قابل رقابت جهانی جهت اقتدار و مرجعیت علمی

۷-۷- ایجاد سازوکار تولید و تدوین متون مرجع علمی در رشته‌های مختلف به زبان فارسی

۸-۷- حمایت از تولید و کاربردی کردن علوم انسانی با جهت‌گیری اسلامی

۹-۷- تبیین پیامدهای فرهنگی و اجتماعی رشته‌های تحصیلی و نظریه‌های علمی و برنامه‌ریزی جهت تدوین نظریه‌های کارآمد و مناسب

۱۰-۷- تولید متن و محتوای کارآفرین و ارتقای فرهنگ کارآفرینی از طریق تعامل دانشگاه‌ها با نهادها و بنگاه‌های اقتصادی - اجتماعی در برنامه‌ریزی‌های آموزشی

راهبرد ۸:

تحول و نوسازی رشته‌های دانشگاهی براساس عدالت آموزشی و آمایش سرزمین

اقدامات:

۱-۸- تهیه و تدوین سند تحول آموزش عالی مبتنی بر آمایش سرزمین و حمایت از اجرایی شدن آن

۲-۸- تقویت و به روز رسانی سامانه هوشمند ملی و منطقه‌ای جذب اساتید متخصص و متعهد و توزیع آنها براساس سند آمایش و نقشه جامع علمی کشور

۳-۸- ایجاد سازوکار لازم جهت بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی و رقابتی دانشگاه‌ها با توجه به نیازهای متفاوت مناطق مختلف کشور مبتنی بر آمایش سرزمین

۴-۸- ارزیابی دوره‌های مجوزهای تأسیس رشته‌های علمی و لغو مجوز مراکز فاقد حداقل ضوابط و استانداردهای علمی و آموزشی

۵-۸- اصلاح سازوکار پذیرش و هدایت تحصیلی دانشجویان بر اساس مقتضیات بومی فردی پسران و دختران

۶-۸- هدفمندسازی هزینه‌های تحصیلی در دانشگاه‌های کشور با رویکرد عدالت آموزشی و ایجاد تسهیلات ویژه برای دانشجویان استعدادهای درخشان جهت پویایی و جلوگیری از رکود علمی

راهبرد ۹:

تسریع ضابطه مند فرایند جذب، تربیت، ارتقاء و نظارت و ارزیابی مستمر اعضای هیأت علمی

اقدامات:

۱-۹- بازنگری و ارزیابی دوره‌های شاخص‌ها، ضوابط و مقررات جذب اعضای هیأت علمی

۲-۹- ایجاد سازوکار لازم برای حضور تمام وقت اعضای هیأت علمی در دانشگاه‌ها و افزایش تعاملات علمی استاد و دانشجو در خارج از کلاس با تأکید بر شاگردپروری

۳-۹- طراحی سازوکارهای لازم به منظور شناسایی و هدایت دانشجویان واجد شرایط جذب (علمی، مهارتی، فرهنگی و اعتقادی)

۴-۹- طراحی و اجرای دوره‌های دانش‌افزایی اعضای هیأت علمی در مسیر ارتقای حرفه‌ای و بینشی ایشان

۵-۹- اولویت‌بخشی به جذب استعدادهای درخشان و نخبگان واجد شرایط (علمی، فرهنگی و اعتقادی) به عنوان هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی

۶-۹- ارتقای مستمر دانش و مهارت‌های تخصصی و معرفت دینی، سیاسی و اجتماعی اعضای هیأت علمی با تأکید بر رشته تخصصی آنان

۷-۹- تدوین نظام جامع ارزیابی مستمر و هدفمند و تدوین شاخص‌های فعالیت‌های علمی - فرهنگی اساتید و بازخورد نتایج آن به منظور ارتقای اعضای هیأت علمی

راهبرد ۱۰:

نهادینه‌سازی تعامل آموزشی بین حوزه و دانشگاه

اقدامات:

۱-۱۰- طراحی و برنامه‌ریزی دوره‌های آموزشی و فرصت مطالعاتی مشترک میان حوزه و دانشگاه

۲-۱۰- ایجاد و ارتقای سازوکار لازم جهت تعامل فراگیر و فعال حوزه و دانشگاه در ابعاد مختلف^۱

۳-۱۰- طراحی بانک اطلاعات علمی و آموزشی حوزه و دانشگاه به منظور اطلاع‌رسانی متقابل

۴-۱۰- شناسایی و معرفی ظرفیت‌های علمی و آموزشی حوزه و دانشگاه به یکدیگر

۵-۱۰- ایجاد زمینه به کارگیری متقابل استاد معین در حوزه و دانشگاه

۶-۱۰- حمایت و توسعه حوزه‌های علوم اسلامی دانشگاهیان و استفاده از ظرفیت آنها در جهت ارتقاء سطح آموزش عالی کشور

۷-۱۰- همکاری و تعامل حوزه و دانشگاه در تدوین، بازنگری و اصلاح متون علوم انسانی و برنامه‌های درسی

۸-۱۰- حمایت از همکاری علمی مشترک حوزویان و دانشگاهیان در عرصه‌های علمی و آموزشی

راهبرد ۱۱:

بسترسازی و تقویت ساختارهای حمایتی برای رشد هنر اسلامی و حمایت از آموزش‌های نظری و کاربردی در حوزه هنر متعهد

اقدامات:

۱-۱۱- تدوین متون آموزشی در زمینه هنر براساس مبانی اسلامی با همکاری حوزه‌های علمیه

۱- از قبیل استاد، برنامه‌ریزی دوره دانش‌افزایی، تعریف مسائل اساسی و فلسفی زیربنایی فلسفه علوم و همکاری در حل آنها

۱۱-۲- توسعه هدفمند رشته هنر متناسب با منابع علمی، تجربیات ملی، مدرسان دارای صلاحیت عمومی و توانایی حرفه‌ای و نیازمندی‌های جامعه اسلامی
 ۱۱-۳- حمایت و هدایت از تولیدات هنرمتعهد از جمله پایان‌نامه‌های دانشجویی با رویکرد معرفی ارزش‌های دینی، انقلاب اسلامی و دفاع مقدس
 ۱۱-۴- تأسیس و تقویت حوزه‌های میان رشته‌ای هنر و دیگر رشته‌های علوم بر اساس آموزه‌های اسلامی به ویژه فلسفه، فقه و اخلاق
 ۱۱-۵- تدوین، گسترش و تعمیق دروس مربوط به مبانی نظری هنر اسلامی بویژه فلسفه هنر

۱۱-۶- حمایت از رشته‌های هنری محلی و منطقه‌ای در چارچوب فرهنگ اسلامی - ایرانی

۱۱-۷- حمایت از تأسیس رشته‌ها و مراکز آموزشی هنر اسلامی با مشارکت حوزه‌های علمیه

۱۱-۸- ایجاد ظرفیت‌های متناسب با شعر و ادبیات فارسی در رشته‌های هنر
 ۱۱-۹- ایجاد ساز و کار لازم جهت بررسی و سنجش استعدادها و صلاحیت‌های علمی و اخلاقی در رشته‌های هنری در پذیرش دانشجو

۱۱-۱۰- مستندسازی تجربیات عملی و هنرهای در حال فراموشی و تبدیل آن به متون و برنامه‌های درسی هنر

۱۱-۱۱- تدوین سازوکارهای تشویقی اساتید پیشکسوت و آفریننده آثار بدیع هنری
راهبرد ۱۲:

توسعه رشته‌های تخصصی به منظور تبیین و صیانت از آموزه‌ها، تجربیات و دستاوردهای انقلاب اسلامی و ارزش‌های دفاع مقدس

اقدامات:

۱۲-۱- ایجاد و گسترش واحدهای درسی و رشته‌های تخصصی در رابطه با تجربیات انقلاب اسلامی و دفاع مقدس

۱۲-۲- هدایت و حمایت از پایان‌نامه‌های مرتبط با تجربیات انقلاب اسلامی و دفاع مقدس

راهبرد ۱۳:

تحول هدفمند فرصت‌های مطالعاتی، نظام راتبه تحصیلی (بورس) و اعزام، ساماندهی و هدایت علمی - فرهنگی دانشجویان خارج از کشور با توجه به نیازها و اولویت‌های کشور

اقدامات:

۱۳-۱- استفاده بهینه و هدفمند از فرصت بورسیه‌ها در خارج از کشور به عنوان ایجاد خط ارتباطی مؤثر و نظاممند دانشگاه‌ها با نظام‌های علمی و فناوری سایر کشورها

۱۳-۲- ایجاد نظام جامع و هدفمند در اعزام بورسیه‌ها در راستای اولویت‌های فرهنگی - تربیتی، آموزشی، پژوهش و فناوری نقشه جامع علمی کشور و مأموریت‌گرایی در اعزام بورسیه‌ها

۱۳-۳- ساماندهی فرهنگی و علمی دانشجویان خارج از کشور و ایجاد سامانه ملی نظام راتبه تحصیلی و اعزام دانشجویان و تعامل پویا با آنان

۱۳-۴- اصلاح و تکمیل سیاست‌های اعزام دانشجویان براساس اولویت‌های علمی، فرهنگی و اقتصادی کشور

۱۳-۵- ساماندهی فرصت‌های مطالعاتی و حضور در کنفرانس‌های بین‌المللی اعضای هیأت علمی در راستای اولویت‌های نقشه جامع علمی کشور

۱۳-۶- هدایت، تکمیل و تقویت شبکه رایزنی علمی و فناوری خارج از کشور
راهبرد ۱۴:

فراهم آوردن ساز و کار کارآمد اعطای بورس و جذب دانشجویان و نخبگان خارجی و برنامه‌ریزی خاص برای ایشان با توجه به اهداف جهانی انقلاب اسلامی در ابعاد علمی و فرهنگی

اقدامات:

۱۴-۱- توسعه و ارتقای سامانه شناسایی، جذب، بورس و پیگیری تحصیل و ارزیابی حین تحصیل دانشجویان خارجی به لحاظ علمی و فرهنگی با همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذیربط

۱۴-۲- ساماندهی و سیاست‌گذاری فرایند جذب و ارتقای وضعیت فرهنگی دانشجویان مستعد فرهنگی، سیاسی و اجتماعی به ویژه در جهان اسلام

۱۴-۳- ایجاد مدیریت ویژه به لحاظ استاد، برنامه و پیوست فرهنگی و متولی برای دانشجویان خارجی

۱۴-۴- ایجاد زمینه تحصیل دانشجویان خارجی در دانشگاه‌های واجد شرایط کشور

۱۴-۵- تدوین و ارائه دروس عمومی خاص دانشجویان خارجی، متناسب با فرهنگ آنان و با تأکید بر تبیین آرمان‌های انقلاب اسلامی و منظومه فکری حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری

۱۴-۶- ایجاد سازوکار مناسب و هدفمند برای ارتباط مستمر با دانش‌آموختگان خارجی پس از فراغت از تحصیل

۱۴-۷- ایجاد و گسترش فضای مجازی مطلوب جهت جذب و پذیرش مجازی دانشجویان
راهبرد ۱۵:

فراهم آوردن فرصت‌های رسمی و ضابطه‌مند جهت انتقال تجربیات و مطالعات برون دانشگاهی به دانشگاه‌ها

اقدامات:

۱-۱۵- تشکیل بانک اطلاعاتی و شناسایی اشخاص حقیقی و حقوقی و ارزیابی و بررسی صلاحیت‌ها و بهره‌مندی از ظرفیت آنها در دانشگاه‌ها

۲-۱۵- ایجاد سازوکار مطلوب جهت رصد و سنجش و اعتبارسنجی علوم و مهارت‌های غیردانشگاهی و تجربی

۳-۱۵- ایجاد سازوکار بکارگیری و تبدیل مهارت‌های مختلف به دانش‌های مدون در دانشگاه‌ها

۴-۱۵- حمایت از محصولات و دستاوردهای مطلوب و معتبر اشخاص و مراکز غیر دانشگاهی

راهبرد ۱۶:
 ساماندهی و ارتقاء مؤسسات آموزش‌های عالی آزاد بر اساس آموزه‌های اسلامی

اقدامات:

۱-۱۶- تدوین ضوابط و صدور مجوز مشروط و قابل تمدید برای مؤسسات آموزش عالی آزاد

۲-۱۶- تدوین استانداردها و شاخص‌ها جهت نظارت و ارزیابی و تمدید مجوز مؤسسات آموزش عالی آزاد

۳-۱۶- ساماندهی و تدوین ضوابط آموزشی (استاد، دانشجو و متون) و فضای آموزشی - فرهنگی مؤسسات آموزش عالی آزاد

۴-۱۶- حمایت، هدایت و کارآمدسازی مؤسسات آموزشی آزاد جهت رفع نیازهای کشور و تسهیل در برقراری ارتباطات علمی، فناوری و فرهنگی

راهبرد ۱۷:
 اصلاح و تکمیل نظام نظارت و ارزیابی مستمر متون و برنامه‌های آموزشی متناسب با آموزه‌های اسلامی

اقدامات:

۱-۱۷- تدوین شاخص‌های بومی و شیوه ارزیابی و نظارت بر متون و برنامه‌های نظام آموزشی

۲-۱۷- تدوین شاخص‌ها، فرایندها و ساختارهای مناسب نظارت و ارزیابی راهبردها و اقدامات نظام آموزشی

۳-۱۷- اصلاح فرایندها و ساختارهای مرتبط در ارزیابی متون آموزشی

۴-۱۷- ایجاد انسجام و هماهنگی و تمرکز در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در زمینه نظارت و ارزیابی مستمر نظام آموزش

۵-۱۷- ارزیابی مستمر متون و برنامه‌های آموزشی

۶-۱۷- تربیت نیروی متخصص در زمینه برنامه‌ریزی‌های آموزشی

۷-۱۷- ایجاد سازوکار نظارت و ارزیابی مستمر و هدفمند نظام آموزشی در سه سطح «شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی»، «وزارتخانه‌های ذیربط» و «دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی»

فصل هفتم
نظام پژوهش و فناوری
راهبرد ۱:

ساماندهی نظام جامع پژوهش و فناوری با تأکید بر گسترش مرزهای دانش مبتنی بر آموزه‌های اسلامی و بومی، با توجه به نیازها و اقتضات جامعه اسلامی

اقدامات:

۱-۱- تدوین طرح جامع پژوهشی دانشگاه‌ها بر اساس مزیت‌های نسبی و رقابتی در چارچوب نقشه جامع علمی کشور

۲-۱- تدوین شاخص‌های متمایزکننده پژوهش و فناوری «دانشگاه اسلامی»

۳-۱- طراحی نظام نوین پژوهش و فناوری در دانشگاه مبتنی بر نقشه جامع علمی کشور و آموزه‌های اسلامی

۴-۱- یکپارچه‌سازی سیاست‌های پژوهش و فناوری و شبکه‌سازی برای افزایش سهم آن در اقتدار و سرمایه‌های ملی

۵-۱- بهینه‌سازی ساختار مدیریتی برای تحقق نظام پژوهش و فناوری
راهبرد ۲:

طراحی نظام موضوعات و اولویت‌های پژوهشی و ساماندهی فرایندهای آن با اولویت علم بومی و علم دینی

اقدامات:

۲-۱- طراحی نظام و ایجاد ساختار مطلوب برای اولویت‌ها و موضوعات پژوهشی مورد نیاز «دانشگاه اسلامی» و جامعه اسلامی

۲-۲- ایجاد ساختار آینده‌پژوهی در کلیه موضوعات علمی و هدایت‌بخشی از پژوهش‌ها به سمت آن

۲-۳- برنامه‌ریزی برای رصد علم و فناوری در سطح ملی و جهانی با تأکید بر آینده‌پژوهی

۲-۴- تبیین و ترویج روش‌های تحقیق علم دینی در محیط‌های علمی و دانشگاهی

۲-۵- تبیین و تدوین فلسفه علم بر مبنای جهان بینی اسلامی و تدوین فلسفه‌های مضاف و تعیین جهت‌گیری علوم مبتنی بر جهت‌گیری اسلامی با رویکرد تطبیقی

۲-۶- طراحی سامانه جامع نظام موضوعات پژوهشی مرتبط با فرآیند اسلامی‌سازی با محوریت قرآن و عترت

۲-۷- اولویت دادن به پژوهش‌های مورد نیاز جهت اصلاح، تکمیل و تأمین متن و محتوای نظامات چهارگانه دانشگاه اسلامی

۲-۸- طراحی «نظام طبقه‌بندی علم از نگاه اسلامی» و ترسیم درخت دانش و مهارت در حوزه تولید علم دینی و شناخت محققین برجسته آن

۲-۹- طراحی و مدیریت شبکه دانش میان حوزه و دانشگاه و سایر مجامع علمی در جهت تحقق علم دینی

۲-۱۰- تقویت و ساماندهی فرایندها و نظام همکاری علمی - پژوهشی حوزه و دانشگاه با تأکید بر پژوهش‌های بین‌رشته‌ای

۲-۱۱- تدوین سازوکارهای عملیاتی برای تشکیل گروه‌های تحقیقاتی با تعامل بین متخصصان حوزوی و دانشگاهی و همکاری پژوهشی مشترک و شبکه‌سازی در جهان اسلام و توسعه در عرصه بین‌المللی

۲-۱۲- حمایت از تأسیس ساختارهایی مانند پژوهشکده‌ها، قطب‌ها و انجمن‌های علمی بین‌رشته‌ای مأموریت‌گرا در حوزه‌های علم و دین با حضور محققان حوزه و دانشگاه

۲-۱۳- هم‌اندیشی‌های مشترک میان دانشمندان علوم انسانی، علوم پایه و طبیعی با دانشمندان علوم دینی

۲-۱۴- کارآمد نمودن دیپلماسی علم و فناوری در عرصه جهانی به ویژه جهان اسلام

راهبرد ۳:

تقویت و ارتقای جایگاه پژوهش، تولید علم و فناوری و نهضت نرم‌افزاری و بسط روحیه پژوهشگری در دانشگاه در جهت تحقق تمدن نوین اسلامی

اقدامات:

۳-۱- فرهنگ‌سازی به منظور ارتقاء جایگاه پژوهش و پژوهشگر

۳-۲- هدفمندسازی نظام ارتقاء و تشویق دانشگاه‌ها، اساتید و دانشجویان بر مبنای تولید علم و فناوری

۳-۳- هدایت و حمایت از پژوهش‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در جهت تولید علم نافع، مسأله محور و محصول محور مورد نیاز جامعه

۳-۴- تقویت و حمایت از پژوهشگران در کلیه سطوح برای احراز جایگاه‌های نخبگانی و بهره‌مندی از مزایای مادی و معنوی آن

۳-۵- ایجاد سازوکار و زیرساخت لازم برای رقابت مؤثر و کارآمد دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها و پژوهشگران در سطوح بین‌المللی جهت دستیابی به مرجعیت علمی

۳-۶- شبکه‌سازی علمی و مدیریت شبکه علمی دانشمندان جهان اسلام در جهت احیای تمدن اسلامی

۳-۷- جلب مشارکت خیرین و تشویق جامعه به سمت وقف در حوزه‌های پژوهشی

راهبرد ۴:

ساماندهی و هدفمندسازی برنامه‌های پژوهشی براساس مزیت‌های نسبی و رقابتی و مأموریت‌گرایی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی

اقدامات:

۴-۱- تدوین نگاشت نهادی و نگاشت دانشی برای فعالیت‌های پژوهشی کشور مبتنی بر اقتضائات آمایش سرزمین و دانش تمدنی

۴-۲- تشکیل سامانه ملی مدیریت پژوهش و فناوری و تجهیزات آزمایشگاهی

۴-۳- پایش مستمر برنامه‌های پژوهشی متناسب با تحولات علمی و همسو با نیازهای جامعه اسلامی

۴-۴- ایجاد شبکه‌های پژوهشی ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی برای انتشار و تبادل دانش و فناوری متناسب با اولویت تولید دانش تمدن ایرانی اسلامی و بهره‌گیری از فرصت‌های جهانی

۴-۵- ایجاد سازوکار مناسب جهت واگذاری طرح‌های پژوهشی به دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی کشور بر اساس مزیت‌های نسبی و رقابتی

۴-۶- ساماندهی و هدایت پژوهش‌های دانشگاهی و مراکز پژوهشی به سوی مأموریت‌گرایی، هم‌افزایی، شبکه‌سازی و افزایش سهم آن در اقتدار و سرمایه‌های ملی

۴-۷- بازتعریف نظام بودجه‌بندی پژوهشی دانشگاه‌ها براساس تطابق اثربخشی خروجی‌های پژوهشی و تأمین نیازهای جامعه براساس مأموریت‌ها و مزیت‌های نسبی هر دانشگاه و مؤسسات پژوهشی

۴-۸- حمایت از ایجاد و توسعه شبکه‌های پژوهشی و فناوری و آزمایشگاهی و مراکز خدمات تخصصی به منظور افزایش تعاملات و تسهیل انتقال و انتشار دانش

راهبرد ۵:

ساماندهی نظام موضوعات پژوهش‌ها، پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها و فرایند راهنمایی کارآمد جهت رفع نیازهای مادی و معنوی جامعه اسلامی با تأکید بر پیوستگی آموزش و پژوهش

اقدامات:

۵-۱- طراحی سازوکار ضابطه‌مند نمودن تصویب موضوعات پایان‌نامه‌ها در چارچوب نظام موضوعات پژوهشی کشور

۵-۲- طراحی بانک جامع اطلاعات پژوهش‌ها، پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها بصورت فرابخشی جهت ارتقای مالکیت فکری و ارتقاء نوآوری

۵-۳- الزام هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی به پروژه‌های مسأله محور و مورد نیاز جامعه مبتنی بر ارزش‌های اسلامی در بخش‌های صنعتی، اقتصادی، کشاورزی، خدماتی، اجتماعی و رفاهی

۵-۴- حمایت از پایان‌نامه‌های مسأله محور و اثربخش مرتبط با نیازهای کشور

۵-۵- بهره‌گیری از نتایج و یافته‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در فرایند آموزش

راهبرد ۶:

ساماندهی و ارتقاء منابع انسانی در حوزه پژوهش

اقدامات:

۶-۱- تدوین معیار و شاخص برای پژوهشگران و تربیت مدیران پژوهشی عالم، کارآمد، خلاق و متعهد برای دانشگاه اسلامی

۶-۲- طراحی نظام استعدادیابی و جذب پژوهشگران در آموزش عالی کشور

۶-۳- توسعه دوره‌های تحصیلات تکمیلی پژوهش محور

۶-۴- فراهم کردن زمینه‌های مناسب برای جذب نخبگان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به عنوان عضو هیأت علمی پژوهشی در حوزه و دانشگاه و ارتقای جایگاه ایشان

۶-۵- حمایت از دوره‌های مهارت‌افزایی و توسعه مهارت‌های تحقیقاتی پژوهشگران

راهبرد ۷:

ایجاد انگیزه الهی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی برای عبور از مرزهای دانش، توسعه کارآفرینی علمی و تجاری‌سازی یافته‌های پژوهشی

اقدامات:

۷-۱- تدوین سند ملی تجاری‌سازی علم و فناوری در راستای تحقق نقشه جامع علمی کشور

۷-۲- ارتقاء جایگاه ارزش کار، توسعه فرهنگ تولید ثروت و ترویج فرهنگ کارآفرینی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی

۷-۳- افزایش روحیه کار جمعی و تبیین جایگاه ارزشی آن در آموزه‌های اسلامی برای به ثمر رساندن طرح‌های بزرگ ملی

۷-۴- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی به منظور ارتباط مستمر و هم‌افزا بین سه جریان تولید، انتشار، کاربرد و توسعه دانش و تقویت فرایند تبدیل ایده به محصول

۷-۵- حمایت همه جانبه در ایجاد و توسعه شرکت‌های زایشی دانش بنیان، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد با تأکید بر کارآفرینی و تقاضا محوری

۷-۶- ایجاد و تقویت زیرساخت لازم جهت تشویق سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در انجام پژوهش‌های دانشگاهی

راهبرد ۸:

مأموریت‌گرایی و ارتقاء نقش قطب‌ها و انجمن‌های علمی در فرایند تولید و توسعه فعالیت‌های علمی و دینی دانشگاه‌ها

اقدامات:

۸-۱- ساماندهی و تقویت انجمن‌ها و قطب‌های علمی با تأکید بر ارزش‌های اسلامی به منظور ایفای نقش مرجعیت علمی و توسعه، ترویج و انتشار علم و فناوری در کشور

۸-۲- تقویت و هدایت نظام‌مند همکاری‌های پژوهشی انجمن‌ها و قطب‌های علمی به منظور توسعه همکاری‌های بین‌المللی به ویژه با کشورهای جهان اسلام

۸-۳- توسعه و ساماندهی قطب‌ها و انجمن‌های مشترک بین حوزه و دانشگاه، به منظور انجام فعالیت‌های علمی ویژه و مأموریت‌گرا در حوزه‌های اولویت‌دار با رویکرد تحلیلی و انتقادی در جهت تمدن‌سازی اسلامی - ایرانی

راهبرد ۹:

تحکیم و تقویت اخلاق‌ورزی، رعایت هنجارهای پژوهشی و مالکیت فکری و معنوی در راستای نظام پژوهشی مبتنی بر آموزه‌های اسلامی

اقدامات:

۹-۱- تدوین سند جامع اخلاق و رعایت هنجارهای اسلامی در ساحت‌های گوناگون علم

۹-۲- تدوین اصول، قوانین و آیین‌نامه‌های مرتبط با اخلاق پژوهش در کلیه مراحل تحقیق، تولید علم، فن‌آوری و تجاری‌سازی با تأکید بر ارتقای باورهای دینی

۹-۳- تدوین ضوابط، قوانین و آیین‌نامه‌های مرتبط با مالکیت فکری و معنوی در سطح ملی و بین‌المللی براساس آموزه‌های دینی و مصلحت نظام اسلامی

۹-۴- اصلاح ضوابط و فراهم آوردن سازوکار الزامات برخورد قانونی با هر نوع کپی‌برداری تولیدات علم و فناوری بویژه در حوزه پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها

۹-۵- نهادینه‌سازی رعایت مقررات، اصول و آموزه‌های اخلاقی حوزه پژوهش و مالکیت فکری

۹-۶- ارائه راهکارهای مؤثر و کارآمد برای کاهش مداوم ناهنجاری‌های مرتبط با حوزه پژوهش براساس پیش و نظارت مداوم

راهبرد ۱۰:

ارتقای کرسی‌های نظریه‌پردازی و حمایت از تولیدات علمی خودکفا و تقویت مواجهه انتقادی با جریان ترجمه‌زدگی

اقدامات:

۱۰-۱- تدوین و ترویج شاخص‌ها و کارکردهای کرسی‌های نظریه‌پردازی و طراحی الگو برای بکارگیری آن در تولید علم

۱۰-۲- نهادینه‌سازی کرسی‌های نظریه‌پردازی با رویکرد تولید محتوای کارآمد و گفتمان‌سازی علم دینی و نقد جریان ترجمه‌زدگی

۱۰-۳- ارتقاء خودباوری اساتید و دانشجویان برای اجتناب از تقلید، ترجمه‌زدگی و تعصب در حوزه تولید علم و به کارگیری علم

۱۰-۴- ارائه راهکارهای مؤثر و فراهم کردن زیرساخت لازم برای نقد علم موجود در تولید علم جدید و به کارگیری آن در کلیه سطوح آموزش و پژوهش

۱۰-۵- نهادینه کردن تغییر در شیوه‌های آموزشی برای ایجاد روحیه نقد علمی در فراگیران دانش

۱۰-۶- ساماندهی و تقویت نهضت ترجمه آثار پژوهشگران و دانشمندان ایرانی به زبان‌های دیگر

۱۰-۷- برنامه‌ریزی برای تشویق استادان و پژوهشگران و دانشمندان به تولید آثار و کتب مرجع در سطح ملی و بین‌المللی

۱۰-۸- زمینه‌سازی مطلوب در فضای دانشگاه جهت ارایه نظریه‌های بومی در رشته‌های مختلف و متناسب با ارزش‌های اسلامی

راهبرد ۱۱:

ساماندهی نظام نوین نظارت و ارزیابی هدفمند و مستمر پژوهش در راستای اقتدار و مرجعیت علمی کشور

اقدامات:

۱۱-۱- تدوین شاخص‌ها و معیارهای علم و فناوری مبتنی بر آموزه‌های اسلامی و شاخصهای علم‌سنجی و اعتبارسنجی در راستای مرجعیت علمی کشور

۱۱-۲- تدوین شاخص‌ها، فرایندها و ساختارهای مناسب نظارت و ارزیابی راهبردها و اقدامات نظام پژوهش و فناوری مبتنی بر آموزه‌های اسلامی

۱۱-۳- ایجاد سازوکار نظارت و ارزیابی مستمر و هدفمند نظام پژوهش و فناوری در سه سطح «شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی»، «وزارتخانه‌های ذیربط» و «دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی»

۱۱-۴- طراحی و ایجاد سامانه‌ای برای نظارت، ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و پژوهشگران جهت استمرار پویایی آنها

فصل هشتم**نظام مدیریتی****راهبرد ۱:**

طراحی و تدوین نظام جامع مدیریت اسلامی در دانشگاه‌ها

اقدامات:

۱-۱- طراحی الگوی مفهومی و عملیاتی مدیریت «دانشگاه اسلامی»

۱-۲- طراحی ساختار نظام‌مند در عرصه‌های «فرهنگی - تربیتی»، «آموزشی»، «پژوهش و فناوری» و «مدیریتی» براساس مبانی دانشگاه اسلامی

۱-۳- به روز رسانی، اصلاح و ارتقای آیین‌نامه‌های مربوط به مدیریت دانشگاه و بازنگری مستمر آن

راهبرد ۲:

تعادل هدفمند در طراحی و برنامه‌ریزی و طرح جامع دانشگاه با تأکید بر بُعد فرهنگی - تربیتی

اقدامات:

۲-۱- تدوین و طراحی برنامه برای دستیابی به تعادل در نظامات چهارگانه و تدوین شاخص‌های سنجش مدیریتی دانشگاه

۲-۲- فراهم کردن زیرساخت‌ها و اختیارات قانونی برای رؤسای دانشگاه‌ها در جهت تضمین موفقیت در نظامات چهارگانه دانشگاهی و دستیابی به توسعه پایدار

۲-۳- ملزم نمودن دانشگاه‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر برای نظام آموزش عالی بر تهیه پیوست فرهنگی - تربیتی برای هر تصمیم کلان یا اقدام مدیریتی

۲-۴- ارائه برنامه فرهنگی رؤسای دانشگاه‌ها در فرایند تأیید صلاحیت به شورای عالی انقلاب فرهنگی

راهبرد ۳:

ظرفیت‌سازی و مدیریت بهینه از مزیت‌های دانشگاه و دانشگاهیان در تأمین منافع ملی و مصالح عمومی و حل مسائل کلان کشور

اقدامات:

۳-۱- طراحی نظام همکاری دانشگاه با بخش‌های مختلف برای حضور اثربخش دانشگاه در جامعه

۳-۲- بازنگری و اصلاح ساختارهای قانونی و مدیریتی دانشگاه‌ها در راستای امکان‌پذیر نمودن مشارکت حداکثری دانشگاهیان در تأمین مصالح و منافع ملی و حل مسائل کلان کشور

۳-۳- فراهم ساختن امکانات، زیرساخت‌ها و حمایت‌های لازم در جهت پاسخگویی دانشگاه‌ها به نیازهای روزافزون علمی و تحقیقاتی کشور

۳-۴- حمایت و تشویق مدیران فعال در بکارگیری ظرفیت دانشجویان، دانش‌آموختگان و اساتید در جهت حل مسائل کلان کشور

راهبرد ۴:

نقش‌آفرینی فعال دانشگاه‌ها در عرصه‌های علمی و فرهنگی در سطح بین‌الملل با اولویت تعامل با دانشگاه‌های جهان اسلام

اقدامات:

۴-۱- تدوین نظام‌نامه فعالیت‌های فراملی دانشگاه‌های واجد صلاحیت و واگذاری اختیارات لازم به رئیس دانشگاه برای رقابت در سطح بین‌الملل و انجام مأموریت‌های فراملی

۴-۲- ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و شناخت مزیت‌های رقابتی آنها در عرصه‌های بین‌المللی

۴-۳- معرفی توانمندی‌های دانشگاه‌های کشور و ایجاد ظرفیت‌های لازم جهت نقش‌آفرینی در سطح بین‌المللی برای جذب نخبگان علمی، دانشجویان، اساتید و پژوهشگران از سراسر جهان

۴-۴- تقویت حضور دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در مجامع، نهادها و انجمن‌های بین‌المللی با رعایت مصالح کشور

۴-۵- تعامل و همکاری با دانشگاه‌های معتبر جهان در راستای ارتقاء وضعیت علمی کشور با اولویت دانشگاه‌های جهان اسلام

راهبرد ۵:

طراحی، بهسازی و متناسب‌سازی فضاهای کالبدی دانشگاه بر اساس معماری اسلامی - ایرانی و رعایت شرایط محیطی

اقدامات:

۵-۱- تدوین شاخص‌ها و استانداردهای معماری دانشگاه اسلامی

۵-۲- بهسازی و متناسب‌سازی فضاهای دانشگاهی منطبق با استانداردهای علمی، اقلیمی، اجتماعی و فرهنگی

۵-۳- تدوین و ابلاغ قوانین و مقررات مورد نیاز جهت رعایت استانداردهای معماری اسلامی - ایرانی

راهبرد ۶:

تدوین شاخص‌ها و ملاک‌های اسلامی شایسته‌سالاری در مدیران دانشگاهی

اقدامات:

۶-۱- تعیین ضوابط، شاخص‌ها و ویژگی‌های مدیران براساس تعهد، تخصص، مهارت و بینش سیاسی مبتنی بر مبانی اسلامی

۶-۲- بازنگری و اصلاح مقررات با تأکید بر شایسته‌سالاری برای انتخاب، انتصاب، و ارتقاء مدیران دانشگاهی

این مصوبه مشتمل بر یک مقدمه و نه فصل در جلسه ۷۳۵ مورخ ۱۳۹۲/۴/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.
رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

۶-۳- تدوین شاخص‌ها و ضوابط انتخاب و برکناری رؤسای دانشگاه‌ها براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی

۶-۴- ایجاد سازوکار و ساختار لازم در جهت آموزش، تربیت و ارتقای مدیر در تراز «دانشگاه اسلامی»

۶-۵- ارتقای مستمر ظرفیت و توان معرفتی، مدیریتی و فرهنگی مدیران دانشگاهی
۶-۶- نهادینه‌سازی اصول و ارزش‌های اخلاق اسلامی در رفتار و عملکرد مدیران دانشگاهی

۶-۷- سنجش میزان موفقیت مدیریت دانشگاه‌ها در حل مسائل ملی و منطقه‌ای و اعمال آن در ارتقاء ایشان

راهبرد ۷:

تدوین نظام جامع نظارت و ارزیابی هدفمند و مستمر نظام مدیریت اسلامی دانشگاه‌ها
اقدامات:

۷-۱- طراحی سامانه جامع نظارت و ارزیابی نظام مدیریت اسلامی دانشگاه‌ها
۷-۲- طراحی و ایجاد نظام تشویق و ارتقای رؤسا و مدیران دانشگاهی و تشویق سالانه آنان بر مبنای نتایج نظارت و ارزیابی

۷-۳- تدوین شاخص‌ها، فرایندها و ساختارهای مناسب نظارت و ارزیابی راهبردها و اقدامات نظام مدیریتی

۷-۴- ایجاد نهاد فرادانشگاهی جهت ارزیابی کیفی خروجی دانشگاه‌ها بر مبنای فلسفه و مأموریت دانشگاه اسلامی و تأکید بر بُعد فرهنگی - تربیتی

۷-۵- رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و مدیران آنها بر اساس معیارها و ضوابط تدوین شده
۷-۶- مستندسازی و انتشار فعالیت‌های دانشگاهیان در چارچوب سند دانشگاه اسلامی

با رعایت مصالح ملی

۷-۷- ایجاد سازوکار نظارت و ارزیابی مستمر و هدفمند نظام مدیریتی در سه سطح «شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی»، «وزارتخانه‌های ذیربط» و «دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی»

فصل نهم

چارچوب نهادی و نظام اجرایی «سند دانشگاه اسلامی»

برای تحقق اهداف و برنامه‌های سند دانشگاه اسلامی در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر فرایند اسلامی شدن دانشگاه‌ها در چهار سطح به شرح زیر صورت می‌پذیرد:

الف) سیاست‌گذاری، نظارت و ارزیابی در سطح کلان

سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری کلان و نیز ارزیابی و نظارت راهبردی کلان فرایند اسلامی شدن دانشگاه‌ها بر پایه این سند بر عهده شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد. شورای عالی انقلاب فرهنگی در صورت نیاز برای اصلاح و تصویب قوانین با مجلس شورای اسلامی تعامل خواهد داشت.

ب) برنامه‌ریزی و نظام اجرایی فرابخشی

شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی با استفاده از همه ظرفیت آموزش عالی و سایر نهادها و امکانات کشور مسئولیت بررسی، تصویب و ابلاغ سیاست‌های اجرایی، طراحی سازوکار تحقق اهداف، اصلاح ساختارها و فرایندهای مربوط، به روزآوری و ترمیم، هماهنگی و انسجام در سیاست‌ها، برنامه‌ها و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های تحول راهبردی فرایند اسلامی شدن را برعهده دارد و گزارش پیشرفت اجرای سند و چگونگی عملکرد دستگاه‌های مربوطه را به صورت سالانه به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه می‌دهد.

ج) برنامه‌ریزی، اجرا و فرهنگ‌سازی ستاد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها و جهاد دانشگاهی مسئولیت نهادینه‌سازی و اجرای سند دانشگاه اسلامی و طراحی و تدوین برنامه‌های اجرایی سند در دستگاه خود را برعهده دارند و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این سند، برنامه‌های خود را به تصویب شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی خواهند رساند.

د) اجرا و پیگیری

دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی موظف‌اند در چارچوب سیاست‌های اجرایی شورای اسلامی شدن و مراکز آموزشی، طرح‌ها، برنامه‌ها و بازخوردهای خود را برای اجرای این سند تدوین و برای بررسی و تصویب به ستاد مربوطه خود تسلیم نمایند. شورای عالی انقلاب فرهنگی و به تبع آن وزارتخانه‌های ذیربط و شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی بایستی حمایت دستگاه‌های رسانه‌ای و اجرایی و استمداد از آنها برای فرهنگ‌سازی و پیگیری مصوبات، اقدامات لازم را به عمل آورند.